

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระธรรมทูต
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖)

วิทยาลัยพระธรรมทูต
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพระธรรมทูต

MASTER OF BUDDHISM PROGRAM

IN DHAMMADUTA

(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖)

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า

วิทยาลัยพระธรรมทูต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๙ มกราคม ๒๕๖๖

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิชาพระธรรมทูต

วิทยาลัยพระธรรมทูต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๒ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	๑
หมวดที่ ๒ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	๓
หมวดที่ ๓ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต	๙
หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้	๒๐
หมวดที่ ๕ ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร	๒๑
หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๒๘
หมวดที่ ๗ การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	๓๒
หมวดที่ ๘ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๔
หมวดที่ ๙ ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	๓๘
ภาคผนวก ก ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย	๓๙
ภาคผนวก ข ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร	๗๕
ภาคผนวก ค คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร	๘๕
ภาคผนวก ค บันทึกข้อเสนอแนะคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร	๘๘

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖ เปิดสอนภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

๖.๒ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบหลักสูตรในการประชุม ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๔ เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๖.๓ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๒ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

๗. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- ๑) พระธรรมทูต หรือธรรมทูต
- ๒) นักเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- ๓) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาและการต่างประเทศ
- ๔) เจ้าหน้าที่องค์กรระหว่างประเทศ
- ๕) เจ้าหน้าที่สื่อสารมวลชน
- ๖) เจ้าหน้าที่บริหารด้านต่างประเทศ
- ๗) ที่ปรึกษาทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชนระหว่างประเทศ
- ๘) มัคคุเทศก์
- ๙) พนักงานโรงแรม/พนักงานการบิน
- ๑๐) วิทยากร/นักบรรยาย/นักเขียน
- ๑๑) อนุศาสนาจารย์
- ๑๒) นักพัฒนาสังคม
- ๑๓) นักพัฒนาด้านกิจการคณะสงฆ์

๘. สถานที่จัดการเรียนการสอน

ส่วนงาน วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่อยู่ ๗๙ หมู่ที่ ๑ ถ.พหลโยธิน หลักกิโลเมตรที่ ๕๕ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

หมวดที่ ๒

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

๑. ปรัชญา

มุ่งสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักพุทธธรรมและศาสตร์สมัยใหม่ โดยใช้กระบวนการสร้าง และประยุกต์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากล

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านพระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาและเทคโนโลยี ถ่ายทอดได้อย่างมีศีลาจารวัตร และไม่สร้างความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีกระบวนการสร้างและประยุกต์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความเป็นพระธรรมทูต และมีลักษณะเด่นหรือมีความสามารถพิเศษที่ส่งเสริมงานพระธรรมทูตเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes) PLOs

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
ด้านความรู้	<p>(๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของพระไตรปิฎก ธรรมเนียมการต่างประเทศ เทคโนโลยี และสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศและพุทธวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์และนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา</p> <p>(๓) สามารถวิจัยและพัฒนางานวิชาการบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่</p>	<p>(๑) จัดการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระหลักของพระไตรปิฎก ธรรมเนียมการต่างประเทศ เทคโนโลยีและสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศและพุทธวิธีในการเผยแผ่</p> <p>(๒) จัดการเรียนรู้โดยให้นิสิตฝึกทักษะความเป็นพระธรรมทูตทั้งด้านวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน</p> <p>(๓) จัดการเรียนรู้โดยให้นิสิตใช้ข้อมูลและปัญหาเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อพัฒนางานวิจัยและพัฒนางานวิชา</p>	<p>(๑) ประเมินด้วยการทำข้อสอบรายงานและการนำเสนอรายงานทั้งเดี่ยวและรายงานกลุ่ม</p> <p>(๒) ประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติ และรายงานผลการฝึกปฏิบัติความเป็นพระธรรมทูต</p> <p>(๓) ประเมินผลจากการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์</p> <p>(๔) การสอบป้องกันวิทยานิพนธ์</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
	<p>เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา</p> <p>(๔) สามารถประยุกต์ใช้หลักพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาสังคม</p>	<p>การบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา</p> <p>(๔) จัดการเรียนรู้ให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้หลักพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และงานวิชาการเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและพัฒนาสังคม</p>	
ด้านทักษะ	<p>(๑) สามารถใช้ความรู้และทักษะด้านการเผยแผ่ ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการจริง</p> <p>(๒) มีกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ</p> <p>(๓) รู้จักวางแผนเพื่อดำเนินการวิจัยและพัฒนา</p> <p>(๔) สามารถนำความรู้ที่ศึกษาไปพัฒนาการทำวิจัยได้</p>	<p>(๑) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งเน้นให้บัณฑิตพัฒนาทักษะด้านการเผยแผ่ ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการจริง</p> <p>(๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้บัณฑิตมีกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ</p> <p>(๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาวิจัยเพื่อการแก้ไขปัญหาเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปฏิบัติงานจริงร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้เกิดทักษะความรู้ ประสบการณ์ และรู้จักวางแผนเพื่อดำเนินการวิจัยและพัฒนา</p> <p>(๔) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ศึกษาไปพัฒนาการทำวิจัยได้</p>	<p>(๑) ทำแบบทดสอบที่แสดงให้เห็นกระบวนการคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>(๒) ประเมินด้วยการนำเสนอผลงาน</p> <p>(๓) ประเมินผลจากการทำแบบสอบถาม</p> <p>(๔) ประเมินผลจากการสัมภาษณ์</p>
	(๑) สามารถคัดกรอง	(๑) จัดการเรียนการสอนใน	(๑) ประเมินด้วยการเขียน

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
	<p>ข้อมูลและใช้หลักสถิติในการศึกษาค้นคว้าวิจัย เชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาที่สำคัญ และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระธรรมทูตและการต่างประเทศ</p> <p>(๒) สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม</p> <p>(๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอรายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ หรือโครงการคนควาที่สำคัญ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ รวมถึงการตีพิมพ์งานสื่อทางวิชาการและวิชาชีพ ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>รายวิชาเพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกทักษะการสื่อสารและการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาค้นคว้า และการทำวิจัย</p> <p>(๒) จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อให้บัณฑิตสามารถใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>(๓) จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อให้บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษา วิจัย และการเผยแพร่</p>	<p>รายงานหรือผลงาน</p> <p>(๒) ประเมินด้วยการนำเสนอรายงานหรือผลงาน</p> <p>(๓) ประเมินด้วยการทำงานวิจัย</p>
ด้านจริยธรรม	(๑) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจเพื่อการแก้ปัญหาที่มีจิตสำนึกและตระหนักในจริยธรรม	(๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา ปลุกฝังให้บัณฑิตมีระเบียบ	(๑) ประเมินจากการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม
			(๒) การสังเกต และการสัมภาษณ์

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
	<p>ต า ม ห ลั ก พระพุทธศาสนาและหลักสากล</p> <p>(๒) มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริตมีความเสียสละ และเคารพกฎ กติกาของสังคม และ จรรยาบรรณความเป็นพระธรรมทูต</p> <p>(๓) มีวิจรรย์ญาณในการปฏิบัติ ศาสนกิจที่เหมาะสมตามกรอบธรรมวินัย</p> <p>(๔) มีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเคารพความเห็นต่าง</p>	<p>วินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต เคารพกฎ กติกาของสังคม เรียนรู้ภาวะผู้นำผู้ตาม การทำงานเป็นทีม และการเสียสละ</p> <p>(๒) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านพหุวัฒนธรรม และปลูกฝังทัศนคติที่ดีในการเคารพความเห็นต่าง</p>	<p>(๓) การตอบแบบสอบถามหรือแบบประเมินผล เพื่อประเมินความรับผิดชอบในการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำผู้ตาม ความซื่อสัตย์สุจริต เคารพกฎ กติกาของสังคม การเรียนรู้ทางด้านพหุวัฒนธรรม</p> <p>(๔) ประเมินจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยผู้เรียนประเมินตนเอง และประเมินโดยเพื่อนและอาจารย์</p>
<p>ด้านลักษณะบุคคล</p>	<p>(๑) มีศีลาจารวัตรน่าเลื่อมใส มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของตนเอง เพื่อการพัฒนาความรู้ สร้างความเข้าใจ และสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม</p> <p>(๒) มีภาวะผู้นำและผู้ตาม ร่วมกันทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>	<p>(๑) การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่เอื้อต่อพระธรรมวินัย และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน</p> <p>(๒) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างภาวะความเป็นผู้นำผู้ตาม การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน การรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย</p>	<p>(๑) ประเมินด้วยการตอบแบบสอบถาม</p> <p>(๒) การสัมภาษณ์เพื่อสังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้านระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน การแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>(๓) ประเมินจากการนำเสนอผลงาน</p> <p>(๔) การทำงานวิจัย</p> <p>(๕) ประเมินจากการร่วมทำ</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์สำหรับวิธีการวัดและประเมิน
	และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน และ (๓) มีจิตอาสา มุ่งทำงาน อุ ทิ ศ ต น เพื่ อ พระพุทธศาสนาและ สังคม (๔) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้าน ก า ร เผ ย แ ผ่ ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสอนวิปัสสนากัมมัฏฐานเพื่อการเผยแผ่ มี ความเข้าใจและใช้ภาษา ที่เหมาะสม	(๓) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อสนองงาน คณะสงฆ์และพัฒนาสังคม (๔) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นิสิตได้ฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการ เผยแผ่ ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ การสอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน และการใช้ภาษาภาษาที่ เหมาะ	กิจกรรมเพื่อสังคม

๔. ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)				
	PLO๑	PLO๒	PLO๓	PLO๔	PLO๕
๑. เพื่อผลิตพุทธศาสนทายาทบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถทางด้านพระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาและเทคโนโลยี ถ่ายทอดได้อย่างมีศิลาจารวัตร และไม่สร้างความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓
๒. เพื่อผลิตพุทธศาสนทายาทบัณฑิตให้มีกระบวนการสร้างและประยุกต์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓	✓	✓
๓. เพื่อผลิตพุทธศาสนทายาทบัณฑิตให้มีความเป็นพระธรรมทูต และมีลักษณะเด่นหรือมีความสามารถพิเศษที่ส่งเสริมงานพระธรรมทูตเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ : ระบุสัญลักษณ์ ✓ ในช่องที่วัตถุประสงค์สัมพันธ์กับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)

๕. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่	ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑	นิสิตมีความรู้เชิงลึกในศาสตร์ความเป็นพระธรรมทูตและการต่างประเทศ ทั้งพระไตรปิฎก พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ ระเบียบวิธีวิจัย กัมมัฏฐาน สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนการสอนไปใช้ในการทำวิจัย และเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้
ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒	นิสิตมีความรู้และความเข้าใจถึงคุณลักษณะและจรรยาบรรณของความเป็นพระธรรมทูต ได้ศึกษาบทเรียนและต้นแบบความเป็นพระธรรมทูตจากการสัมมนาพระธรรมทูตสามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมและความสำคัญของใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทหรือวัฒนธรรมในต่างประเทศ
ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑	นิสิตมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การใช้ภาษาต่างประเทศ การสอนวิปัสสนากัมมัฏฐาน และสามารถผลิตสื่อหรือใช้สื่อรวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒	นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ อุดมการณ์และจิตวิญญาณความเป็นพระธรรมทูตสามารถนำพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดที่ ๓

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

๑. โครงสร้างหลักสูตร

๑.๑. จำนวนหน่วยกิต

๑) แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

(๑) แผน ๑.๑ ทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

(๒) แผน ๑.๒ ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๒) แผน ๒ แบบวิชาชีพหรือปฏิบัติการ เป็นการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ ศึกษารายวิชาและทำสารนิพนธ์ จำนวน ๓๙ หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร

๑.๒. โครงสร้างหลักสูตร แบ่งการศึกษาออกเป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ๑ แบบวิชาการ เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แผน ๑ (แผน๑.๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๙ หน่วยกิต และอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิตเพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แผน ๑ (แผน๑.๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

๑) หมวดวิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
๑.๑ นับหน่วยกิต	๙	หน่วยกิต
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเอก	๑๒	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือก	๖	หน่วยกิต
๔) วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวม	๓๙	หน่วยกิต

๒) แผน ๒ แบบวิชาชีพหรือปฏิบัติการ ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิตและทำสารนิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

๑) หมวดวิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
๑.๑ นับหน่วยกิต	๙	หน่วยกิต
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเอก	๑๒	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือก	๑๒	หน่วยกิต
๔) สารนิพนธ์	๖	หน่วยกิต
รวม	๓๙	หน่วยกิต

โดยผู้ศึกษาแผน ๒ จะต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียน และหรือสอบปากเปล่า

หมายเหตุ : รายวิชาใน ( ) นิสิตต้องเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๒. รายวิชาในหลักสูตร

๒.๑ รายวิชาสำหรับแผน ๑ (แผน ๑.๑)

ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๙ หน่วยกิต และอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

๒.๒ รายวิชาสำหรับแผน ๑ (แผน ๑.๒)

๑) หมวดวิชาบังคับ

๑.๑ หมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๒	พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ (Buddhadhamma in English)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต (Research Methodology for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)

๑.๒ หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๔	จรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต (Code of Ethics for Dhammaduta)	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๕	สัมมนาพระธรรมทูต (Seminar on Dhammaduta)	(๓) (๓-๐-๙)

๒) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๖	กัมมัฏฐาน (Meditation)	๓ (๓-๒-๖)
๖๒๙ ๒๐๗	หลักพุทธธรรม (Buddhadhamma Principle)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๘	การต่างประเทศ (Foreign Affairs)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๐๙	เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ (Technology and Information for Propagation)	๓ (๓-๐-๙)

๓) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
----------	-------------	---------------

๖๒๙ ๓๑๐	จิตวิทยาการเผยแผ่ (Psychology for propagation)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๑	ศาสนาและวัฒนธรรมสากล (Universal Religions and Cultures)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๒	กฎหมายสำหรับพระธรรมทูต (Laws for Dhammaduta)	๓ (๓-๒-๖)
๖๒๙ ๓๑๓	สิทธิมนุษยชน (Human Rights)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๔	การจัดการแนวพุทธสำหรับพระธรรมทูต (Buddhist Management for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๕	งานสังคมสงเคราะห์สำหรับพระธรรมทูต (Social Welfare for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๖	ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (English for Propagation of Buddhism)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๗	การสอนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma Teaching in English)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๘	งานสาธารณูปการสำหรับพระธรรมทูต (Public Works for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๙	จิตวิทยาการให้คำปรึกษา (Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๐	งานเลขานุการและการบัญชี (Secretarial Work and Accounting)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๑	ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นสำหรับพระธรรมทูต (Introduction to Foreign Languages for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)

๔) วิทยานิพนธ์

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๐	วิทยานิพนธ์ (Thesis)	๑๒ หน่วยกิต

๒.๓ รายวิชาสำหรับแผน ๒

๑) หมวดวิชาบังคับ จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๙)

		(Tipitaka Studies)	
๖๒๙	๑๐๒	พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ (Buddhadhamma in English)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๑๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต (Research Methodology for Dhammaduta)	(๓-๐-๙)

๒) หมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙	๒๐๔ จรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต (Code of Ethics for Dhammaduta)	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙	๒๐๕ สัมมนาพระธรรมทูต (Seminar on Dhammaduta)	(๓) (๓-๐-๙)

๓) หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙	๑๐๖ กัมมัฏฐาน (Meditation)	๓ (๓-๒-๖)
๖๒๙	๒๐๗ หลักพุทธธรรม (Buddhadhamma Principle)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๒๐๘ การต่างประเทศ (Foreign Affairs)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๓๐๙ เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่ (Technology and Information for Propagation)	๓ (๓-๐-๙)

๔) หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙	๓๑๐ จิตวิทยาการเผยแผ่ (Psychology for propagation)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๓๑๑ ศาสนาและวัฒนธรรมสากล (Universal Religions and Cultures)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๓๑๒ กฎหมายสำหรับพระธรรมทูต (Laws for Dhammaduta)	๓ (๓-๒-๖)
๖๒๙	๓๑๓ สิทธิมนุษยชน (Human Rights)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙	๓๑๔ การจัดการแนวพุทธสำหรับพระธรรมทูต	๓ (๓-๐-๙)

(Buddhist Management for Dhammaduta)

๖๒๙ ๓๑๕	งานสังคมสงเคราะห์สำหรับพระธรรมทูต (Social Welfare for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๖	ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (English for Propagation of Buddhism)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๗	การสอนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma Teaching in English)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๘	งานสาธารณูปการสำหรับพระธรรมทูต (Public Works for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๙	จิตวิทยาการให้คำปรึกษา (Counseling Psychology)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๐	งานเลขานุการและการบัญชี (Secretarial Work and Accounting)	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๑	ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นสำหรับพระธรรมทูต (Introduction to Foreign Languages for Dhammaduta)	๓ (๓-๐-๙)

๕) สารนิพนธ์

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๖๒๙ ๔๐๐	สารนิพนธ์ (Independent Study)	๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

- เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงระดับการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงลำดับสาขาวิชา
- เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงลำดับวิชาในหลักสูตร

๓. แสดงแผนการศึกษา

๓.๑ แผน ๑ (แผน ๑.๑)

(การศึกษารายวิชาไม่นับหน่วยกิตและทำวิทยานิพนธ์)

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	(๓) (๓-๐-๙)

๖๒๙ ๑๐๒	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๖	กัมมัฏฐาน	(๓) (๓-๒-๖)
MCU ๐๐๓	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมไม่นับหน่วยกิต		๑๒

ชั้นปีที่ ๑

	ภาคการศึกษาที่ ๒	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๓
MCU ๐๐๔	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมนับหน่วยกิต		๑๓

ชั้นปีที่ ๒

	ภาคการศึกษาที่ ๑	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๓
รวมนับหน่วยกิต		๑๓

ชั้นปีที่ ๒

	ภาคการศึกษาที่ ๒	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๓
รวมนับหน่วยกิต		๑๓

๓.๒ แผน ๑ (แผน ๑.๒)

(ศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์)

ชั้นปีที่ ๑

	ภาคการศึกษาที่ ๑	
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๒	พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๙)

๖๒๙ ๑๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๖	กัมมัฏฐาน	๓ (๓-๒-๖)
MCU ๐๐๓	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมนับหน่วยกิต		๑๒

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๔	จรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๕	สัมมนาพระธรรมทูต	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๗	หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๘	การต่างประเทศ	๓ (๓-๐-๙)
MCU ๐๐๔	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมนับหน่วยกิต		๖
รวมไม่นับหน่วยกิต		๖

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๓๐๙	เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
รวมนับหน่วยกิต		๙

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๒
รวมนับหน่วยกิต		๑๒

๓.๓ แผน ๒

(การศึกษาารายวิชาและการศึกษาค้นคว้าอิสระ)

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๒	พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๖	กัมมัฏฐาน	๓ (๓-๒-๖)
MCU ๐๐๓	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมนับหน่วยกิต		๑๒

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๔	จรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๕	สัมมนาพระธรรมทูต	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๗	หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๘	การต่างประเทศ	๓ (๓-๐-๙)
MCU ๐๐๔	ภาษาอังกฤษเสริม	
รวมนับหน่วยกิต		๖
รวมไม่นับหน่วยกิต		๖

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๓๐๙	เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ XXX	รายวิชาเลือก	๓ (๓-๐-๙)
รวมนับหน่วยกิต		๑๕

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต

๖๒๙ ๔๐๐	สารนิพนธ์	๖ หน่วยกิต
รวมนับหน่วยกิต		๖

๕. คำอธิบายรายวิชา

๕.๑ หมวดวิชาบังคับ

๕.๑.๑ วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา (Tipitaka Studies) โครงสร้าง ความสำคัญ และสหวิทยาการในพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๒	พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษ (Buddhadhamma in English) หลักธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษ จากพระไตรปิฎก	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๑๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูต (Research Methodology for Dhammaduta) แนวคิดและทฤษฎีการวิจัยเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ เชิงปฏิบัติการ และวิธีการ เขียนรายงานการวิจัย	๓ (๓-๐-๙)

๕.๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๔	จรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต (Code of Ethics for Dhammaduta) คุณสมบัติของพระธรรมทูตที่สอดคล้องตามพระธรรมวินัย วัฒนธรรม และ กฎหมาย	(๓) (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๒๐๕	สัมมนาพระธรรมทูต (Seminar on Dhammaduta) สัมมนาพระธรรมทูตในประเด็นสำคัญต่าง ๆ	(๓) (๓-๐-๙)

๕.๒ หมวดวิชาเอก จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๑๐๖	กัมมัญฐาน	๓ (๓-๒-๖)

		(Meditation)	
		หลักการและวิธีการปฏิบัติสมถกัมมัฏฐานและวิปัสสนากัมมัฏฐานตามคัมภีร์ พระพุทธศาสนา	
๖๒๙	๒๐๗	หลักพุทธธรรม	๓ (๓-๐-๙)
		(Buddhadhamma Principle)	
		วิเคราะห์หลักพุทธธรรมสำคัญในพระไตรปิฎก ตามแนวคำอธิบายของพระ อรรถกถาจารย์	
๖๒๙	๒๐๘	การต่างประเทศ	๓ (๓-๐-๙)
		(Foreign Affairs)	
		การเมืองการปกครอง กฎหมาย เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	
๖๒๙	๓๐๙	เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่	๓ (๓-๐-๙)
		(Technology and Information for Propagation)	
		ฝึกปฏิบัติการการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศโดยผลิตหรือสร้างสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ผ่านโซเซียลมีเดียเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	

๕.๓ หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๓๑๐	จิตวิทยาการเผยแผ่	๓ (๓-๐-๙)
	(Psychology for propagation)	
	แนวคิดและทฤษฎีทางจิตวิทยาเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	
๖๒๙ ๓๑๑	ศาสนาและวัฒนธรรมสากล	๓ (๓-๐-๙)
	(Universal Religions and Cultures)	
	ความเป็นมา หลักคำสอน วัฒนธรรมของศาสนาสากลที่สำคัญใน โลก และการสานเสวนาศาสนา เพื่อสร้างสัมพันธภาพและ สันติภาพ	
๖๒๙ ๓๑๒	กฎหมายสำหรับพระธรรมทูต	๓ (๓-๒-๖)
	(Laws for Dhammaduta)	
	กฎหมายทั่วไปที่พระธรรมทูตต้องรู้ และกฎหมายท้องถิ่นใน ต่างประเทศเกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	
๖๒๙ ๓๑๓	สิทธิมนุษยชน	๓ (๓-๐-๙)
	(Human Rights)	
	แนวคิด หลักการ และทฤษฎีว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และหลักพุทธ	

	ธรรมที่ส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	
๖๒๙ ๓๑๔	การจัดการแนวพุทธสำหรับพระธรรมทูต (Buddhist Management for Dhammaduta) หลักการและวิธีการการบริหารและการจัดการกิจการคณะสงฆ์ และมรดกวัฒนธรรมทางพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๕	งานสังคมสงเคราะห์สำหรับพระธรรมทูต (Social Welfare for Dhammaduta) หลักการและวิธีการสงเคราะห์สังคมตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๖	ภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา (English for Propagation of Buddhism) ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ทักษะ เพื่อการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๗	การสอนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ (Dhamma Teaching in English) ฝึกการสอนและบรรยายธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๘	งานสาธารณูปการสำหรับพระธรรมทูต (Public Works for Dhammaduta) หลักการและทฤษฎีงานสาธารณูปการ และฝึกปฏิบัติ	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๑๙	จิตวิทยาการให้คำปรึกษา (Counseling Psychology) แนวคิด หลักการ และทฤษฎีจิตวิทยาการให้คำปรึกษา รวมทั้งการ ให้คำปรึกษาตามแนวโหราศาสตร์ และฝึกปฏิบัติการให้คำปรึกษา	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๐	งานเลขานุการและการบัญชี (Secretarial Work and Accounting) พัฒนาทักษะงานเลขานุการ งานเอกสาร งานบัญชี งานบริหาร สำนักงาน งานพิธีการ และงานประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ	๓ (๓-๐-๙)
๖๒๙ ๓๒๑	ภาษาต่างประเทศเบื้องต้นสำหรับพระธรรมทูต (Introduction to Foreign Languages for Dhammaduta) ฝึกทักษะภาษาต่างประเทศที่สำคัญ อาทิ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเยอรมันและภาษาฝรั่งเศส เพื่อการสื่อสารและการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๙)

๕.๔ วิทยานิพนธ์

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๒๐๐	วิทยานิพนธ์	๑๒ หน่วยกิต

(Thesis)

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร

๕.๕ สารนิพนธ์

รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๖๒๙ ๔๐๐	สารนิพนธ์	๖ หน่วยกิต

(Independent Studies)

ศึกษาค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง ในประเด็นปัญหาเรื่องที่น่าสนใจ ใน
บริบทการพระธรรมทูตและการต่างประเทศที่สามารถนำมา
ประยุกต์ใช้ในกิจการของพระพุทธศาสนา ภายใต้การดูแลแนะนำ
และการควบคุมโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและเขียนรายงานการเขียน
รายงานตามรูปแบบสารนิพนธ์

หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑. ระบบ

ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ สัปดาห์และจะกำหนดระเบียบวาทะด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับของมหาวิทยาลัยโดยความเห็นชอบของบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยพระธรรมทูต หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

ระบบการศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๖) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

๑.๓.๑ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๒. การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคต้น ระหว่างเดือนมิถุนายน – เดือนกันยายน

ภาคปลาย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

ภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือนเมษายน – เดือนพฤษภาคม

(เรียนวันเสาร์-วันอาทิตย์ หรือวันทำการ เวลา ๐๙.๐๐-๑๗.๐๐ น.)

๓. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ใช้ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน หรือและแบบทางไกลอินเทอร์เน็ต

๔. การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างสถาบันการศึกษาที่ขึ้นทะเบียนรับรองมาตรฐานผลการเรียนรูตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรูระดับชาติ โดยให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๘

หมวดที่ ๕

ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร

๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

พระพุทธศาสนาอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ อันประกอบด้วยประเด็นความท้าทายข้ามพรมแดนด้านการศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนความหลากหลายด้านความร่วมมือ ความขัดแย้ง และการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ที่สูงมากขึ้นเรื่อย ๆ องค์กรทางพระพุทธศาสนาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ที่ทัดเทียมนานาชาติ อารยประเทศ การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรได้คำนึงถึงความสำคัญของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น และได้นำมาวางแผนหลักสูตรเพื่อมุ่งสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพและเป็นประโยชน์แก่องค์กรทางพระพุทธศาสนาและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากลต่อไป

๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

จากสถานการณ์ตามข้อ ๑ ทำให้เกิดความหลากหลายด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความขัดแย้งทางด้านศาสนาที่เพิ่มขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์จะก่อให้เกิดความไม่ลงรอยกันระหว่างศาสนา สังคมและวัฒนธรรมแบบใหม่กับแบบที่เคยมีมาแต่เดิม ดังนั้น ในการวางแผนหลักสูตรจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสถานการณ์ดังกล่าว เพื่อสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความตระหนักรู้ถึงความเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต่อศาสนา สังคม และวัฒนธรรมของตนและของโลก ตลอดจนต้องมีหลักคุณธรรมและหลักจริยศาสตร์ที่จะช่วยขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านศาสนา สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นไปในลักษณะสอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทยและสังคมโลกต่อไป จึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระหลักของพระไตรปิฎก ธรรมเนียม พุทธธรรม การต่างประเทศ เทคโนโลยีและสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศ และพุทธวิธีในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาโดยให้มีทักษะด้านการเผยแผ่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะชีวิตและอาชีพสามารถเรียนรู้และปรับตัวเข้ากับสังคมพหุภาษาและวัฒนธรรมได้ โดยมีความเข้าใจและซาบซึ้งในวัฒนธรรมทางภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจและค่านิยมของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาคและความเป็นประชาธิปไตยมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะต่อคนในสังคม และมีทักษะการคิดอย่างเชื่อมโยงมีเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ผลกระทบที่มีต่อพระพุทธศาสนาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในปัจจุบัน มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีลักษณะเชิงรุก และมีความหลากหลาย ตามวิวัฒนาการของสถานการณ์ด้านศาสนา บ้านเมืองและสถานการณ์โลกที่มีความเป็นพลวัต โดยการนำเสนอรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรได้คำนึงถึงสถานการณ์ดังกล่าว และมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะผลิตบุคลากรที่มีความสามารถในการเข้าใจและคิดวิเคราะห์สถานการณ์ของศาสนา บ้านเมืองรวมทั้งสถานการณ์โลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทางพระพุทธศาสนาและองค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติต่อไป

๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ผลกระทบมีต่อพระพุทธศาสนาหรือ การเผยแผ่ การพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อพันธกิจ มหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศในทางพระพุทธศาสนา ทางวิชาการและการวิจัย และมุ่งดำรงปณิธานในการสร้างบัณฑิตที่เก่งและดี เนื่องจากสถานการณ์ด้านพระพุทธศาสนาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างนักเผยแผ่ที่มีความรู้ความสามารถเพื่อนำศาสนาและการบริหารองค์กรทางพระพุทธศาสนา ทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติไปสู่ความเป็นเลิศ

๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

รายวิชาที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดให้บัณฑิตต้องศึกษา คือพื้นฐานทางการสอนภาษาอังกฤษ วิชากรรมฐาน และข้อบังคับมหาวิทยาลัย การเรียนภาษาอังกฤษ MCU ๐๐๓, MCU ๐๐๔ เป็นรายวิชาบังคับที่กำหนดให้บัณฑิตต้องเรียน

๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

๓.๓.๑ โครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตมีรูปแบบการบริหารหลักสูตร โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการหลักสูตร ผู้อำนวยการหลักสูตร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๓.๓.๒ มอบหมายให้คณะกรรมการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา

๓.๓.๓ แต่งตั้งผู้ประสานงานหลักสูตร ทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์จากคณะอื่น และสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดทั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อพิจารณาแนวสังเขปประจำวิชาและรายละเอียดประจำวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

๔. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งทาง วิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน	ปีที่สำเร็จ การศึกษา
๑	พระมหาทองเก็บ ญาณโพโล, ดร. ID ๓-๖๑๐๕-๐๐๐๕๔-XX-X	อาจารย์	Ph.D. (Pāli & Buddhist Studies) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (สังคมวิทยาและ มนุษยวิทยา)	Banaras Hindu University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐ ๒๕๕๑ ๒๕๔๕
๒	พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท, ดร. ID ๓-๒๒๐๓-๐๐๕๘๓-XX-X	อาจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) พธ.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘
๓	พระครูธรรมธรรวเดชา อคคเตโช, ดร. ID ๓-๔๙๐๓-๐๐๑๔๒-XX-X	อาจารย์	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Buddhist Studies) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.วค. (วิชาชีพระ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย University of Delhi, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗ ๒๕๔๓ ๒๕๔๑ ๒๕๔๗

๔.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งทาง วิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจากสถาบัน	ปีที่สำเร็จ การศึกษา
๑	พระมหาทองเก็บ ญาณโพโล, ดร. ID ๓-๖๑๐๕-๐๐๐๕๔-XX-X	อาจารย์	Ph.D. (Pāli & Buddhist Studies) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ. (สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา)	Banaras Hindu University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๐ ๒๕๕๑ ๒๕๔๕
๒	พระมหาประยูร โชติวิโร,ดร. ID ๕-๓๓๐๗-๐๐๐๑๔-XX-X	อาจารย์	น.ด. (นิติศาสตร์) น.ม. (กฎหมายมหาชน) ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)	มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๖๔ ๒๕๕๘ ๒๕๕๐

			น.บ. (นิติศาสตร์) พธ.บ. (บริหารรัฐกิจ)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๔๘ ๒๕๔๕
๓	พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท, ดร. ID ๓-๒๒๐๓-๐๐๕๘๓-XX-X	อาจารย์	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) พธ.บ. (ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘
๔	พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร. ID ๓-๔๐๑๐-๐๐๘๐๗-XX-X	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D. (Buddhist Studies) M.Phil. (Buddhist Studies) ศศ.ม. (พุทธศาสนศึกษา) ศศ.บ. (ไทยคดีศึกษา) พธ.บ. (บาลีสสภ)	University of Jammu, India University of Delhi, India มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๕๑ ๒๕๔๔ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐
๕	พระครูธรรมธรรวเดชา อคฺคเตโช, ดร. ID ๓-๔๙๐๓-๐๐๑๔๒-XX-X	อาจารย์	พธ.ด. (พระพุทธศาสนา) M.A. (Buddhist Studies) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) ป.วค. (วิชาชีพรู)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย University of Delhi, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗ ๒๕๔๓ ๒๕๔๑ ๒๕๔๗

- * หมายเหตุ :
๑. จำนวนอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศ กมอ.
  ๒. การเรียงคุณวุฒิให้เรียงจากคุณวุฒิสถิตสูงสุดลงมาต่ำที่สุด
  ๓. สถาบันที่สำเร็จการศึกษาให้พิมพ์ชื่อเต็มห้ามใช้อักษรย่อ
  ๔. คุณวุฒิในประเทศให้พิมพ์เป็นภาษาไทยเท่านั้น ส่วนคุณวุฒิที่จบจากต่างประเทศใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษเท่านั้น)
  ๕. อาจารย์ที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษาจากต่างประเทศให้ระบุประเทศที่จบการศึกษาด้วย (ตามตัวอย่าง)

๔.๓ อาจารย์พิเศษ

เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเห็นสมควร และเสนอมหาวิทยาลัย

๕. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

ไม่มี

๕.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

๕.๒ ช่วงเวลา

ไม่มี

๕.๓ การจัดเวลาและตารางสอน

ไม่มี

๖. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

๖.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๖.๑.๑ นิสิตจะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๖.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๖.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ และทำวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือนเงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๖.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๖.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้พระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสารด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างเป็นระบบและมีหลักการ สามารถประยุกต์ใช้พระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสาร ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ได้

๖.๓ ช่วงเวลา

ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐ (ภาคผนวก ก เอกสารแยกเล่ม)

๖.๔ จำนวนหน่วยกิต

แผน ๑

แผน ๑ (แผน ๑.๑) วิทยานิพนธ์

จำนวน ๓๙ หน่วยกิต

แผน ๑ (แผน ๑.๒) วิทยานิพนธ์

จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

แผน ๒ ทำการศึกษาอิสระ

จำนวน ๖ หน่วยกิต

๖.๕ การเตรียมการ

๖.๕.๑ ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางพระธรรมทูต

๖.๕.๒ จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๖.๕.๓ จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ และจัดให้มีคลินิกวิทยานิพนธ์

๖.๖ กระบวนการประเมินผล

๖.๖.๑ แผน ๑

แผน ๑ (แผน ๑.๑) และ (แผน ๑.๒)

๑. ในการสอบวิทยานิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๒. ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๓. หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติ และคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลา ต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่านั้น

๔. ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ A, B+, B และ F ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียงเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In Progress)

๕. การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๖. ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

๖.๖.๒ แผน ๒

๑. ในการสอบสารนิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับสารนิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๒. ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลสารนิพนธ์ทุกครั้ง

๓. หากคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์มีมติให้แก้ไขสารนิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขสารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำสารนิพนธ์ ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งสารนิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งสารนิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ ทั้งนี้การขยายเวลา ต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่านั้น

๔. ให้คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ทำการประเมินผลสารนิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ A, B+, B และ F ส่วนสารนิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียงเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In Progress)

๕. การลงนามของกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อสารนิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๖.ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและนิติต์ส่งสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑.๑ ชาวไทย

๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐ หรือเอกชน ที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒) ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้มยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบปริญญาธรรม ๙ ประโยคหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๓) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๔) ในกรณีผู้มีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษซึ่งมีผลการทดสอบมีอายุไม่เกิน ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่รับผลการทดสอบ โดยมีผลการทดสอบตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งดังนี้

(๑) ผลสอบ MCU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๒๔๐	คะแนน
(๒) ผลสอบ TOEFL Paper Based	ไม่ต่ำกว่า	๕๕๐	คะแนน
(๓) ผลสอบ TOEFL Computer Based	ไม่ต่ำกว่า	๒๑๓	คะแนน
(๔) ผลสอบ TOEFL Internet Based	ไม่ต่ำกว่า	๗๙	คะแนน
(๕) ผลสอบ IELTS	ไม่ต่ำกว่า	๕.๕	คะแนน
(๖) ผลสอบ CU-TEP	ไม่ต่ำกว่า	๗๐	คะแนน
(๗) ผลสอบ TU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๕๕๐	คะแนน

ยกเว้นการเรียนภาษาอังกฤษ MCU ๐๐๓, MCU ๐๐๔

๑.๒ ชาวต่างประเทศ

๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐ หรือเอกชน ที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒) ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้มยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๓) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๔) ในกรณีผู้มีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด คือ ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษซึ่งมีผลการทดสอบมีอายุไม่เกิน ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่รับผลการทดสอบ โดยมีผลการทดสอบตามเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งดังนี้

(๑) ผลสอบ MCU-GET	ไม่ต่ำกว่า	๒๔๐	คะแนน
(๒) ผลสอบ TOEFL Paper Based	ไม่ต่ำกว่า	๕๕๐	คะแนน
(๓) ผลสอบ TOEFL Computer Based	ไม่ต่ำกว่า	๒๑๓	คะแนน
(๔) ผลสอบ TOEFL Internet Based	ไม่ต่ำกว่า	๗๙	คะแนน
(๕) ผลสอบ IELTS	ไม่ต่ำกว่า	๕.๕	คะแนน

๔. งบประมาณตามแผน

๔.๑ งบประมาณรายรับตามแผน ๑ (แผน ๑.๑ และ แผน ๑.๒) (ภาคพิเศษ)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๒,๔๓๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐	๒,๔๓๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียนความวิทยานิพนธ์	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวมรายรับทั้งหมด	๓,๘๑๐,๐๐๐	๓,๘๑๐,๐๐๐	๓,๘๑๐,๐๐๐	๓,๘๑๐,๐๐๐	๓,๘๑๐,๐๐๐

๔.๒ งบประมาณรายรับตามแผน ๒ (ภาคพิเศษ)

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ(พ.ศ.)				
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๑,๔๘๕,๐๐๐	๑,๔๘๕,๐๐๐	๑,๔๘๕,๐๐๐	๑,๔๘๕,๐๐๐	๑,๔๘๕,๐๐๐
ค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐	๒๗๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียนความวิทยานิพนธ์	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐
รวมรายรับทั้งหมด	๒,๐๕๕,๐๐๐	๒,๐๕๕,๐๐๐	๒,๐๕๕,๐๐๐	๒,๐๕๕,๐๐๐	๒,๐๕๕,๐๐๐

๔.๓ งบประมาณรายจ่าย ตามแผน ๑ (แผน ๑.๑ และ แผน ๑.๒) (ภาคพิเศษ)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ก)	๔๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ข)	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๖๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๖๒๐,๐๐๐	๑,๖๘๐,๐๐๐	๑,๖๘๐,๐๐๐
จำนวนนิสิต	๓๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๒๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐

๔.๔ งบประมาณรายจ่าย ตามแผน ๒ (ภาคพิเศษ)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ก)	๔๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๐๘๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐	๑,๑๒๐,๐๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ข)	๒๐๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐	๕๖๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๖๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	๑,๖๒๐,๐๐๐	๑,๖๘๐,๐๐๐	๑,๖๘๐,๐๐๐
จำนวนนิสิต	๓๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๒๐,๐๐๐	๒๕,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๘,๐๐๐	๒๘,๐๐๐

หมวดที่ ๗

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๑. การประเมินผลการเรียน

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ ดังนี้

ระดับ	ค่าระดับ
A	๔.๐๐
A-	๓.๖๗
B+	๓.๓๓
B	๓.๐๐
C+	๒.๕๐
C	๒.๐๐
F	๐

ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิเป็นอย่างน้อย

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิทยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ผลการเรียนรู้แต่ละด้าน และกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยให้เป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในมหาวิทยาลัย

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตหลังจากนิตินสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตหลังจากนิตินสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๒ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหัศจรรย์หรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีข้อเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๓.๑ แผน ๑ (แผน ๑.๑ และ แผน ๑.๒)

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

๒) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔) การประเมินการสำเร็จการศึกษา เป็นไปตามขอ ๓๐ แห่งขอบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วาดวยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

๓.๒ แผน ๒

๑) ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบ ประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น

๒) เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระและสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

๓) เกณฑ์อื่นๆ ต้องผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔) การประเมินการสำเร็จการศึกษา เป็นไปตามขอ ๓๐ แห่งขอบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วาดวยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

หมวดที่ ๘

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๑) มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล ติดตามประเมินผลและการพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา และมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๒) มีอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา มีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๓) มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๕) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษา ได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ ที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) จัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทุกๆ ๕ ปี

๗) มีการวางแผนติดตาม ควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามตัวบ่งชี้ TQF ข้อ ๑-๕ ให้ครบถ้วนทุกตัวเป็นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๒. บัณฑิต

๑) มีการการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒) มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๓) อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๓. นิสิต

๑) มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิตโดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้ สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใสชัดเจน มีเครื่องมือในการคัดเลือก นิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๒) สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการในการ เตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลติดตามเพื่อ นำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับการศึกษา

๓) มีกระบวนการในการส่งเสริมและพัฒนานิสิต มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ใน รูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน มีกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึก สาธารณะ

๔) มีกระบวนการในการดูแลให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการ และมีการวางระบบการป้องกันหรือ การบริหารจัดการความเสี่ยงของนิสิต เพื่อให้ นิสิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๕) มีการรักษาอัตราความคงอยู่ อัตราความสำเร็จการศึกษา โดยการควบคุมติดตามและประเมินผลความพึง พอใจของนิสิตต่อการหลักสูตร และมีการจัดรายงานผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพ หลักสูตร

๔. อาจารย์

๔.๑ มีการวางแผนกระบวนการการบริหารและการพัฒนาอาจารย์ โดยการรับอาจารย์ใหม่ ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาที่ตรงหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ โดยมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลเพื่อการพัฒนา ในการรับอาจารย์ใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพบริบท ปรัชญา วิสัยทัศน์ของ สถาบันและหลักสูตร มีกลไกการคัดเลือกที่เหมาะสมและโปร่งใส

๔.๒ มีการวางแผนกระบวนการบริหารอาจารย์ อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและประเมินผลเพื่อ การพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ที่มีคุณสมบัติทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ประจำ หลักสูตรอย่างชัดเจน และมีความเหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มีระบบการกำหนด ภาระงานและแรงจูงใจในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การบริหารอาจารย์ประจำหลักสูตรมีระเบียบและมีความโปร่งใสชัดเจน

๔.๓ มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการกำหนดแผนการลงทุน งบประมาณและทรัพยากรและ กิจกรรมการดำเนินงาน เพื่อกำกับติดตามคุณภาพของอาจารย์อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและติดตาม ประเมินผลเพื่อการพัฒนา มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์สนับสนุนการเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการของอาจารย์ และมีการรักษาอัตราการคงอยู่ของอาจารย์ โดยการกำกับควบคุมให้อัตราอาจารย์มีจำนวน เหมาะสมกับจำนวนนิสิตที่รับเข้าในหลักสูตร โดยจัดให้มีการประเมินผลความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหาร หลักสูตร

๕. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๕.๑ มีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาในหลักสูตร อย่างมีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่ การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาในการการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่

ทันสมัย มีความก้าวหน้าก้าวหน้าทันวิทยาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยมีการบริหารจัดการเปิดรายวิชาต่างๆ ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก ที่เน้นนิสิตเป็นสำคัญ สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและตลาดแรงงาน

๕.๒ มีกระบวนการในการควบคุมกำกับมาตรฐานของหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่เน้นความสามารถในการใช้การวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่

๕.๓ มีกระบวนการในการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน อย่างมีระบบ มีกลไกในการนำไปสู่การปฏิบัติและการประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยมีการพิจารณากำหนดผู้สอนในแต่ละรายวิชาที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และมีการกำกับติดตามอาจารย์ในการจัดทำ มคอ. ๓

๕.๔ มีการกำหนดเกณฑ์ในการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีความเหมาะสมกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ และมีกระบวนการในการติดตามกำกับควบคุมการให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ ตั้งแต่กระบวนการพัฒนาหัวข้อจนถึงการทำวิทยานิพนธ์ การสอบป้องกัน และการเผยแพร่ผลงานวิจัยจนสำเร็จการศึกษา

๕.๕ มีกระบวนการในประเมินผู้เรียนที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา ในการติดตามการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต การกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ.๖ และ มคอ.๗) และมีการวางระบบการประเมินวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

๕.๖ มีการวัดผลและรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๖. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

มีกระบวนการในการจัดการความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีระบบ มีกลไกที่นำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องทำวิจัย อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ Wi-Fi และอื่น ๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปี การศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑ - ๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี X

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา	X	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์	X	X	X	X	X

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา					
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในมคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ. ๗ ปีที่แล้ว	-	X	X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
๙. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนน ๕.๐	-	-	-	X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐	-	-	-	-	X
รวมตัวบ่งชี้บังคับที่ต้องมีผลการดำเนินการ (ข้อที่ ๑-๕) ในแต่ละปี	๕	๕	๕	๕	๕
รวมตัวบ่งชี้ (ตัว) ในแต่ละปี	๙	๑๐	๑๐	๑๑	๑๒

หมวดที่ ๙

ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อยการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตการอภิปรายโต้ตอบจากนิสิตการตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียนซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้วก็จะสามารถประเมินเบื้องต้นได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียนจะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไปหากพบว่า มีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ในทุกรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประเมินจากนิสิตปีสุดท้ายหรือนิสิตเก่า ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งอาจารย์สามารถ ประเมินผลการทำงานได้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล โดยใช้แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการหรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิต

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรหรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย ๑ คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน) และให้เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ.

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาแผนหลักสูตร มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะจากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมดจะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวมและในแต่ละรายวิชากรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อยในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้นจะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอยู่เสมอ

ภาคผนวก ก
ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ ของมหาวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๑

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยจึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษา และผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโท หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับตั้งแต่สำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นจากการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาเป็นระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์

บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเอก	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
วิชาเอก	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปรายหรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควรแต่ต้องไม่เกิน ๘ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสมและรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักเรียนและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตมีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิดภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษาเป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญ

ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ให้มีระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิตได้ w ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การพ้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒

แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคุณสมบัติบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลา และสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดสำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมดพร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบ เป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้นจะถือว่าสละสิทธิ์

ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความความในวรรคแรกแล้ว ต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามิเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ นับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้น เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาใดต้องลาพักการศึกษา ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผนการศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความ

เห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในทะเบียน

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอลถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ w ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอลถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ w ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอลถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ w ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องไปปรับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วยวิธีการทดสอบ การเขียนรายงานการมอบหมายงานให้ทำหรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้น

เมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้ เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามต่อเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมด ในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษาวิชาของบัณฑิตวิทยาลัยใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษาระดับและค่าระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผลหรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อนวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างการเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔

ระดับดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอลอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา เพราะนิสิตยังปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษารายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์

การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผล และส่งผลการศึกษาของนิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้โอนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓ ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาถือว่าเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตามให้ทำการวัดผล รายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่เป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผล

การวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้นเป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเอก ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือวิชาเอกต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชาใหม่อีก และสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลงทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้นแล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกัน และหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I S U W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

ข้อ ๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิตหรือปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

การนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ใน ข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณีที่ หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S เป็น U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัย กำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์รับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบทรายวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบทั้งหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งหรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วใน ข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาไม่กำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระงับการออกไปแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ ตามสมควรแก่กรณี

เฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบ เป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณีตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา ๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุซฎึบัณฐิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามีน้อยกว่า ๖ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษา ปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุซฎึบัณฐิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษา ปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีทีนีสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฐิต วิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนีสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นีสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนีสิต ที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฐิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา ระดับบัณฐิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ นีสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฐิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นีสิตหลักสูตรระดับดุซฎึบัณฐิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงการวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนีสิตแล้ว

๒๗.๓ นีสิตหลักสูตรระดับดุซฎึบัณฐิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงการวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นีสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์ แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน แล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้กรรมการซึ่งพ้นจาก ตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงานเพื่อเสนอต่อสภา วิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณะบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะอย่างน้อยปีละสี่ ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒**

เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ และการสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
จึงเห็นสมควรวางระเบียบว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ บัณฑิตวิทยาลัยจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธี
ปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๔ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๔.๑ ให้นิสิตจัดทำโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือ
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๔.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๖) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

(๗) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์

(๘) บรรณานุกรม

(๙) เชิงอรรถ

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของบัณฑิตวิทยาลัย

๔.๓ การเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๘ ชุดต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๔.๔ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ และโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาแต่ละครั้งประธานกรรมการอาจให้นิสิตเข้าชี้แจงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วยก็ได้

๔.๕ ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อนั้นต่อกณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๔.๖ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อนิสิตละหัวข้อวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๕ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๕.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต

๕.๒ นิสิตระดับปริญญาเอกที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๕.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียน ในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นำนิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อกณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๖.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่แต่ไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๖.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๗.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ ท่าน แต่ไม่เกิน ๓ ท่าน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ ท่าน

๗.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญา
ชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาโท ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ
กว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๗.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญา
ชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ
กว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๗.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
ขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๘ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์
ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๙.๑ นิสิตระดับปริญญาโทมีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครง
ร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับ
เฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๙.๒ นิสิตระดับปริญญาเอกมีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๙ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครง
ร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่า
ระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๙.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๙.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๙.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๙.๖ ให้นักบัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๐.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๐.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๐.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นักบัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๕

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผล ให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๑.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๑.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก่ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย

๑๑.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP

๑๑.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๑.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๒ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๒.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อยแล้ว ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๒.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๒.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๓ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๓

ข้อ ๑๔ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังจากที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐**

อนุญาตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒
- (๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- (๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

ข้อ ๖ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์(สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั่วคราว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปี การศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บท ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อกณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อนิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดหากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราค่าลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อกณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้น หากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูป/คน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาตั้งแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้บัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ไม่ว่ากรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิตินิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำ

บัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อย ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็นแบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

เพื่อให้การศึกษาวិชากรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปณฺโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาคิสรซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต

การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

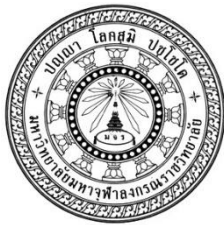
ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงสร้างวิทยานิพนธ์

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๔.๒ แห่งระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงกำหนดส่วนประกอบของโครงสร้างวิทยานิพนธ์เพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์ ชัดเจน ดังนี้

๑. ให้มีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคนบนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. ให้มีประวัติย่อของนิสิตผู้เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แนบในส่วนท้ายด้วย

๓. ระเบียบวิธีวิจัยและแบบสอบถามชั่วคราว สำหรับวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณนิสิตต้องส่งก่อนวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓ วัน

ให้นิสิตผู้ประสงค์จะสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๘ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดการพิจารณาหัวข้อและอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์

เพื่อการดำเนินการพิจารณาหัวข้อและอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์ มีช่วงระยะเวลาที่แน่นอน อันจะทำให้
 นิสิตผู้ประสงค์จะขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์สามารถวางแผนจัดทำได้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาที่
 ประชุมคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จึงประกาศกำหนดการไว้เป็นแนวปฏิบัติดังนี้

ครั้งที่ ๑	วันที่ ๒๐ - ๒๘	กุมภาพันธ์	ของทุกปี
ครั้งที่ ๒	วันที่ ๒๐ - ๓๑	พฤษภาคม	ของทุกปี
ครั้งที่ ๓	วันที่ ๒๐ - ๓๑	สิงหาคม	ของทุกปี
ครั้งที่ ๔	วันที่ ๒๐ - ๓๐	พฤศจิกายน	ของทุกปี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระศรีสิทธิมนี)

รักษาการคณบดี

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่วันอังคารที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.ธ.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๓๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายวิชาเอกทุกรายวิชา

และได้ระดับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์ และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๓๐.๗ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือ

อย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้

ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มี

รายงานการประชุม (proceeding)

๓๐.๘ วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับ

ให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกร่วม
กลั่นกรองก่อนการตีพิมพ์ (Peer - review) และเป็นที่ยอมรับ”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา(ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับกับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖
วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระมหาทองเก็บ ญาณพโล,ดร.

ส่วนที่ ๑ ตำแหน่ง

ตำแหน่ง   อาจารย์
 สังกัด   วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒ ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
ภาวะผู้นำ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มิ่งคลั่งถกที่ป็นศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศาสนาอิสลาม	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระพุทธรูปกับการพัฒนาสังคม	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมะภาคปฏิบัติ ๔	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ผลงานทางวิชาการ (พ.ศ.๒๕๖๑-ปัจจุบัน)

๓.๑ งานวิจัย

พระมหาทองเก็บ ญาณพโล. “เทคโนโลยีกับการพัฒนาพระธรรมทูตไทยในสถานการณ์โควิด ๑๙”. วารสาร
มหาจุฬาริชาการ. ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๔๘-๕๕.

พระมหาทองเก็บ ญาณพโล. “สติปัญญา ๔ กับการพัฒนาพระธรรมทูตไทยสู่สังคมพหุวัฒนธรรม”. วารสาร
มหาจุฬาริชาการ. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕) : ๓๒๐-๓๓๖.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

Phramaha Thongkeb Yanapalo. “The origin and the goal of the Propagating Buddhism in Sarnath and the situation in the modern world”. ISSN No.2348-6228. **The Current Journal** (Volume-8) -21 Jan-March 2022. Pages 73-84.

๓.๓ หนังสือ (เรียงเรียง)

พระมหาทองเก็บ ญาณพล,ดร. (๒๕๖๒). **ก้าวลึกลับก้าวในแดนพุทธภูมิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : รุ่งเจริญ การพิมพ์. ๒๕๖๒. (๒๘๒ หน้า).

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖
วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระมหาประยูร โชติวิโร,ดร.

ส่วนที่ ๑ ตำแหน่ง

ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒ ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
กฎหมายเบื้องต้น	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
นิติปรัชญา	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กฎหมายสำหรับพระธรรมทูต	วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
การต่างประเทศ	วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
งานสังคมสงเคราะห์สำหรับพระธรรมทูต	วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
---------	-------------

สัมมนาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก	
รายวิชา	มหาวิทยาลัย
วิจัยเชิงคุณภาพขั้นสูงทางประชากรและสังคม	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ผลงานทางวิชาการ(พ.ศ.๒๕๖๑-ปัจจุบัน)

๓.๑ งานวิจัย

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. การจัดทำโครงการธรรมนุญสุภาพพระสงฆ์แห่งชาติ (๒๕๖๑). ทูลสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.).

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. การขับเคลื่อนธรรมนุญสุภาพพระสงฆ์แห่งชาติ (๒๕๖๑). ทูลสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. โครงการศึกษาเปรียบเทียบและตัวแบบการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพพระสงฆ์ภายใต้หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (๒๕๖๒). กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.).

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. โครงการพัฒนากลไกประสานงานหลักประกันสุขภาพวิถีพุทธบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มการรับรู้และการเข้าถึงบริการสุขภาพ (๒๕๖๓). สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.).

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ (๒๕๖๓). ทูลสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

๓.๒ บทความทางวิชาการ

พระมหาประยูร โชติวิโร และคณะ. “บัณฑิต มจร : พลังการทำงานและจิตวิญญาณเพื่อพระพุทธศาสนาและสังคม”. สารนิพนธ์พุทธศาสตร์บัณฑิต ประจำปี ๒๕๖๒. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : กรุงเทพฯ. ๓๘๓ – ๔๑๘.

พระมหาประยูร โชติวิโร และคณะ. “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจสู่การสร้างสังคมสุขภาวะ”. สารนิพนธ์พุทธศาสตร์บัณฑิต ประจำปี ๒๕๖๓. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย : กรุงเทพฯ. ๒๙๘ – ๓๗๐.

พระมหาประยูร โชติวิโร (คำมา) และคณะ. “สุขภาวะองค์กรรวมเชิงพุทธของพระสงฆ์ : นโยบาย สิทธิประโยชน์ และรูปแบบการเกื้อกูลต่อชุมชนในสังคมไทย”. วารสารวิจัยวิชาการ. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๔ (กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๕) : ๑ – ๑๑.

พระมหาประยูร คำมา และคณะ. “การพัฒนาความยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยสงฆ์ไทย”.
วารสารสหวิทยาการจัดการ : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. ปีที่ ๕
ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๗๒ – ๘๔.

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖
วิทยาลัยธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระมหาไพฑูรย์ ปนตนนโท,ดร.

ส่วนที่ ๑ ตำแหน่ง

ตำแหน่ง   อาจารย์

สังกัด   วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒ ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
ประวัติศาสตร์ร่วมสมัย	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ความรู้ทั่วไปทางรัฐศาสตร์	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พลเมืองกับการพัฒนาสังคม	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาการบริหารสมัยใหม่	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
การบริหารการพัฒนา	คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ปวงศศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิสุทธิมรรควิเคราะห์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

วิชา	มหาวิทยาลัย
กรรมฐาน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
การใช้ภาษาบาลี ๒	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ผลงานทางวิชาการ(พ.ศ. ๒๕๖๑-ปัจจุบัน)

๓.๑ งานวิจัย

พระมหาอดิเดช สติวโร, พระมหาไพฑูริย์ปนตนนโท (วรณบุตร) และคณะ. “แรงจูงใจและแนวปฏิบัติของประชาชนที่มีต่องานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตรรัชกาลที่ ๙”. วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๒) : ๗๕-๘๙.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “การบำบัดโรคซึมเศร้าด้วยการประยุกต์ใช้การปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน”. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย. ปีที่ ๑๑ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๙๙-๑๑๐.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “กุศโลบายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาของพระธรรมทูตสายต่างประเทศในสถานการณ์โรคไวรัส โควิด ๑๙”. รายงานสืบเนื่องการประชุม วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๔. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์น่าน, น่าน. (๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓) : ๑๖๙๖-๑๗๑๓.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

Phramaha Paitoon Pantananto (Wannabud). “Theravada Buddhism Educational Management of Thai Temples in India - Nepal.” Academic Website www.mcu.ac.th, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. 12 May 2020. Page 1-15.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “การพัฒนาศักยภาพด้านวิปัสสนากัมมัฏฐานแก่พระธรรมทูตสายต่างประเทศเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ”. วารสารพุทธจักร มจร. (เดือนมกราคม ๒๕๖๓) : ๓๕-๔๕.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “การพัฒนาศักยภาพความเป็นธรรมทูตคฤหัสถ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่างประเทศ”. วารสารพุทธพุทธมคค์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๖๙-๗๘.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “การอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศภาควิปัสสนากัมมัฏฐานในสถานการณ์โควิด-๑๙”. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คณะพุทธศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา. (๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔) : ๒๒๖-๒๓๗.

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). “เหลียวหลังแลหน้า: ถอดบทเรียนโครงการธรรมทูตคฤหัสถ์วิถีพุทธในต่างประเทศ ศูนย์ปฏิบัติวิทยาลัยพระธรรมทูต มจร วัดไทยนอร์เวย์ ประเทศนอร์เวย์”. เว็บไซต์สถานเอกอัครราชทูตไทย กรุงออสโล. ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕. หน้า ๑-๕.

Phramaha Paitoon Pantananto (Wannabud). “Taking a glaze: Lesson Learn from the Project on Dhammaduta as Householder Operates the Way of Buddhist Practice in Overseas Training Center for Dhammaduta College MCU, Wat Thai Norway, Norway.” Website Royal Thai Embassy, Oslo. 4 August 2022. Page 1-5.

๓.๓ หนังสือ/ตำรา

พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท (วรณบุตร). (๒๕๖๑). สุขสงบเย็นด้วยการสวดมนต์ Chants for Happiness and Peaceful Mind. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสมาธิพัฒนากาารพิมพ์ จำกัด. (๘๖ หน้า).

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖
วิทยาลัยธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนุตเสโน, ผศ.ดร.

ส่วนที่ ๑ ตำแหน่ง

ตำแหน่ง   อาจารย์
 สังกัด   คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒ ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

วิชา	มหาวิทยาลัย
ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมะภาคภาษาอังกฤษชั้นสูง	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระพุทธศาสนากับสิทธิมนุษยชน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมนิเทศ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Buddhism and Literary Works	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
History of Buddhism	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Language and Communication	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Tipitaka Studies	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

วิชา	มหาวิทยาลัย
สัมมนาวิทยานิพนธ์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ระเบียบวิธีวิจัยในพระไตรปิฎกศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาเอก

วิชา	มหาวิทยาลัย
ภาษาอังกฤษ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาคุณวินิพนธ์	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระไตรปิฎกกับศาสตร์แห่งการตีความ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สหวิทยาการในพระไตรปิฎก	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ระเบียบวิธีวิจัยในพระไตรปิฎกศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร. และคณะ, “โครงการพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะในการลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ”. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๒) : ๕๖ – ๖๗.

๓.๒ บทความทางวิชาการ

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.. “ การศึกษาวิเคราะห์การถอดถอดตรึมมนุษย์ธรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา”. การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะพุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คณะพุทธศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา. (๒๘ มีนาคม ๒๕๖๒) : ๒-๑๐.

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.. “ศึกษาวิเคราะห์พุทธวิธีการสอนภิกษุณีที่ปรากฏในพระไตรปิฎก”. การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะพุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คณะพุทธศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา. ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๓. : ๒-๑๐.

๓.๓ หนังสือ/ตำรา

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร. (๒๕๖๒). **มีวันนี้ เพราะมีแม่**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเกรท มีเดีย เอเจนซี จำกัด. (๒๓๐ หน้า).

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ดร. และคณะ. (๒๕๕๘). **ประวัติพระพุทธศาสนา ฉบับปรับปรุง**. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๘๐ หน้า).

ประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร
พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ.๒๕๖๖
วิทยาลัยธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*****

พระครูธรรมธรรวเรเดชา อคฺคเตโช, ดร.

ส่วนที่ ๑ ตำแหน่ง

ตำแหน่ง   อาจารย์
 สังกัด   วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๒ ภาระงานการสอนในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๒.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาทางพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
กรรมฐานเชิงประยุกต์ กับบริหารการศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมะภาคปฏิบัติ ๖	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

รายวิชา	มหาวิทยาลัย
ประวัติศาสตร์อารยธรรมอินเดียโบราณ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมนิเทศเบื้องต้น (๓)	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระพุทธศาสนาในโลกปัจจุบัน	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาทางพระพุทธศาสนา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
สัมมนาทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย
กรรมฐานเชิงประยุกต์ กับบริหารการศึกษา	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ธรรมะภาคปฏิบัติ	คณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๓ ผลงานทางวิชาการ

๓.๑ งานวิจัย

พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช, ดร., และคณะ, “การบูรณาการพุทธธรรมกับภูมิปัญญาทางการเกษตรเพื่อความมั่นคงด้านอาหารของชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”.วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๑) : ๔๔ – ๕๙.

พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช, ดร. “รูปแบบโครงการอบรมพระธรรมทูตสายต่างประเทศ รุ่นที่ ๒๖ วิทยาลัยพระธรรมทูต กับยุทธศาสตร์ป้องกันการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19)”. รายงานการวิจัย. วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (๒๕๖๓).

๓.๒ งานวิจัยร่วม

พระมหาอุทตนา นรเชฏฺโฐ, ดร., พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช, ดร., จุฑารัตน์ ทองอินจันทร์, มานิตา ชูช่วย. “ศึกษาวิเคราะห์หลักการอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาชุมชนชาวมุสลิมและมุสลิมในชุมชนวัดท่าการ้อง ตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”.วารสาร มจร พุทธศาสตร์ปริทรรศน์. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม –มิถุนายน ๒๕๖๐) : ๔๐ – ๖๑.

๓.๓ บทความทางวิชาการ

พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช,ดร. “พระพุทธานุภาพกับภูมิปัญญาบ่อเกิดคุณธรรมจริยธรรมเพื่อพัฒนาชีวิตอย่างยั่งยืน”. เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะพุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระนครศรีอยุธยา. (๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔) : ๒๘๔-๒๘๙.

พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช,ดร. “พระพุทธานุภาพกับอาหารปัจจัยจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อพัฒนาจิตใจ”.วารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๓ (กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๖๐-๗๔.

พระครูธรรมธรรวโรเดชา อคฺคเตโช,ดร. “ความสุขกับวิปัสสนากรรมฐาน ณ ศูนย์พัฒนาศาสนาแคมป์สน แรงจูงใจสู่การเผยพระพุทธานุภาพ”.วารสารมหาจุฬาราชวิทยาลัย. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๖๕) : ๑๘๒ - ๒๐๐.

๓.๔ หนังสือ/ตำรา

พระมหาวรเดชา อคฺคเตโช. ๒๕๕๒. ทางสายกลางในฐานะเป็นเครื่องมือพัฒนาเศรษฐกิจในปัจจุบัน.กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๒.(๓๙ หน้า)

ภาคผนวก ค
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๑๘๗/๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต
วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งให้มีรายชื่าดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย-

๑. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	ประธานกรรมการ
๒. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๓. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	รองประธานกรรมการ
๔. ศ.ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. ศ.ดร.วัชรระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการวิทยาลัยพระธรรมทูต	กรรมการ
๘. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	กรรมการและเลขานุการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยพระธรรมทูต	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต วิทยาลัยพระธรรมทูต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. ทำการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรให้เห็นถึงความพร้อมและความต้องการของตลาดทั้งด้านผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต

๒. จัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (Program Specification) การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับนโยบายมหาวิทยาลัย แผนพัฒนากำลังคนของประเทศและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรฯ พร้อมทั้งวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย

๓. จัดทำข้อมูลที่แสดงความพร้อมและศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดกลยุทธ์การสอน และกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

๔. จัดทำข้อมูลที่แสดงความพร้อมของทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ สถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และงบประมาณ

๕. จัดทำระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพของหลักสูตร

๖. เสนอขออนุมัติหลักสูตรตามกระบวนการและขั้นตอนของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศ.ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

บันทึกข้อเสนอแนะคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต
หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖

บันทึกข้อเสนอแนะคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต

หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖

วันที่ ๔ พฤศจิกายนพ.ศ. ๒๕๖๕

ณ ห้องประชุมสำนักงานวิทยาลัยพระธรรมทูต อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายชื่อคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต วิทยาลัยพระธรรมทูต ประกอบด้วย

๑. พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	
๒. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.	รองประธานกรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	
๓. รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม	รองประธานกรรมการ
รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	
๔. ศ.ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕. ศ.ดร.วัชรระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พระสุธีรัตนบัณฑิต,รศ.ดร.	กรรมการ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์	
๗. พระมหาประยูร โชติวิโร,ดร.	กรรมการ
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพระธรรมทูต	
๘. ผศ.ดร.บุญมี พรรษา	กรรมการและเลขานุการ
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ	
๙. พระมหาวิเชียร สุธีโร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยพระธรรมทูต	

รายชื่อผู้บริหาร คณาจารย์ประจำวิทยาลัยพระธรรมทูตและกองวิเทศสัมพันธ์ เข้าร่วมประชุมรับฟังการวิพากษ์หลักสูตรประกอบด้วย

๑. พระมหาศักดิ์ชาย โกวิท	ผอ.สำนักงานวิชาการ วิทยาลัยพระธรรมทูต
๒. พระมหาโกศล ธีรปัญญา	ผอ.กองวิเทศสัมพันธ์
๓. พระมหาไพฑูริย์ ปนตนนโท,ดร.	อาจารย์ประจำวิทยาลัยพระธรรมทูต
๔. พระมหาหยงยุทธ กนตาโก,ดร.	อาจารย์ประจำวิทยาลัยพระธรรมทูต
๕. พระมหาทองเก็บ ญาณพล,ดร.	อาจารย์ประจำวิทยาลัยพระธรรมทูต

๖. พระครูธรรมธรรวเรเดชา อคฺคเตโช,ดร. อาจารย์ประจำวิทยาลัยพระธรรมทูต

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.

ผู้บริหาร คณาจารย์ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์หลักสูตร และผู้เข้าร่วมการประชุม พร้อมกัน ณ ห้องประชุมสำนักงานวิทยาลัยพระธรรมทูต อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน,ผศ.ดร.รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ นำบูชาพระรัตนตรัย และมอบหมายให้ ผศ.ดร.บุญมี พรรษา ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ นำเสนอการจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตหลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร และคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รับฟังการนำเสนอการจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต หลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรวจสอบเอกสาร สอบถามข้อสงสัย และให้ความเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณาจารย์ประจำหลักสูตร สรุปรายละเอียดได้ดังนี้

๑. ชื่อหลักสูตร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ปรับแก้ไขชื่อ จากชื่อ “หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูตและการต่างประเทศ” เป็น “หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต” โดยให้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “MASTER OF BUDDHISM PROGRAM IN DHAMMADUTA”

๒. ชื่อปริญญา

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๓. ปรัชญาของหลักสูตร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๔. วัตถุประสงค์

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ปรับแก้ไขวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็น ๓ อย่าง คือ ๑) มีความรู้ความสามารถทางด้านพระพุทธศาสนา วิปัสสนากัมมัฏฐาน ภาษาและเทคโนโลยี ถ่ายทอดได้อย่างมีศีลาจารวัตร และไม่สร้างความขัดแย้งกับหน่วยงานอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ๒) มีกระบวนการสร้างและประยุกต์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสังคมสันติสุขและนำพุทธปัญญาสู่สากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ๓) มีความเป็นพระธรรมทูต และมีลักษณะเด่นหรือมีความสามารถพิเศษที่ส่งเสริมงานพระธรรมทูตเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรือวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๖. โครงสร้างหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระธรรมทูต

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นว่าเหมาะสมแล้ว

๗. อาจารย์ประจำหลักสูตร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ใส่รายชื่อคณาจารย์ผู้มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเพิ่มเติมต่ออาจารย์ประจำหลักสูตรเพื่อให้มีจำนวนสอดคล้องกับจำนวนนิสิต (ในกรณีที่รับนิสิตจำนวนมาก)

๘. ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างหลักสูตร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับแก้ไขแผนการจัดการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ แผน ๑ และ แผน ๒ โดยแผน ๑ มี ๒ แบบ คือ แผน ๑ (แบบ ๑) และ แผน ๑ (แบบ ๒)

๙. รายวิชาในหลักสูตร

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ปรับแก้ไขรายวิชา โดยให้จัดรายวิชาพระไตรปิฎกศึกษาพุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษและระเบียบวิธีวิจัยสำหรับพระธรรมทูตอยู่ในหมวดวิชาบังคับ นับหน่วยกิตจัดรายวิชาจรรยาบรรณสำหรับพระธรรมทูต และสัมมนาพระธรรมทูตอยู่ในหมวดวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิตและจัดรายวิชาที่มีมาตรฐานหลักพุทธธรรมการต่างประเทศ และเทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่อการเผยแผ่อยู่ในหมวดวิชาเอก พร้อมทั้งให้เพิ่มเติมรายวิชาในหมวดวิชาเลือก ได้แก่ จิตวิทยาการเผยแผ่ศาสนาและวัฒนธรรมสากลกฎหมายสำหรับพระธรรมทูตสิทธิมนุษยชนการจัดการแนวพุทธสำหรับพระธรรมทูตงานสังคมสงเคราะห์สำหรับพระธรรมทูตภาษาอังกฤษเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาการสอนธรรมะภาคภาษาอังกฤษ งานสาธารณูปการสำหรับพระธรรมทูตจิตวิทยาการให้คำปรึกษางานเลขานุการและการบัญชี และภาษาต่างประเทศเบื้องต้นสำหรับพระธรรมทูต

เมื่อสมควรแก่เวลาแล้ว ประธานที่ประชุม กล่าวขอบคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ทุกท่านที่เข้าร่วมประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๔๕ น.

(พระมหาสุรศักดิ์ ปัจจนตเสโน, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ

ประธานที่ประชุม

(ผศ.ดร.บุญมี พรรษา)

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(พระมหาวิเชียร สุธีโร)

ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาลัยพระธรรมทูต

ผู้บันทึกการประชุม